

Moravské zemské muzeum vzpomíná na herečku a chartistku Niku Brettschneiderovou

V Brně 8. 2. 2021

Devátého února letošního roku si připomínáme nedožitě sedmdesáté narozeniny Niky Brettschneiderové (9. 2. 1951 Ostrava – 30. 6. 2018 Vídeň). Tato talentovaná absolventka brněnské JAMU (1973) dožrála během své divadelní praxe ve znamenitou protagonistku experimentálního pohybového herectví, svébytnou a mimořádně invenční herečku, režisérku, divadelní manažerku i pedagožku.

Ve vlasti bylo působení Niky Brettschneiderové násilně přerušeno poté, co podepsala protest proti uvěznění hudebníků skupiny The Plastic People of the Universe a posléze společně s manželem Ludvíkem Kavínem i Chartu 77.

Po emigraci do Rakouska zde v roce 1978 založili nezávislou divadelní skupinu pod názvem Theater Brett. „Tato scéna se brzy stala neoficiálním centrem české kulturní emigrace. Inscenační styl Theater Brett byl blízký ‚chudému divadlu‘ s užitím metaforičnosti, expresivního pohybu, pantomimy, klaunerie či masek,“ objasňuje ředitel Uměnovědného divadla a současně vedoucí Oddělení dějin divadla MZM Jaroslav Blecha. Po listopadu 1989 začalo divadlo soustavně spolupracovat s umělci z bývalého socialistického bloku, především z České republiky. Na přelomu let 1992 a 1993 se v Theater Brett konala přehlídka českých a slovenských divadel, v jejímž rámci Oddělení dějin divadla Moravského zemského muzea realizovalo obsáhlou atraktivní výstavu tradičních loutek kočovných marionetářů ze své sbírky.

Nika Brettschneiderová učila od roku 1990 na divadelní fakultě Janáčkovy akademie múzických umění v Brně. V roce 1997 se zde habilitovala a stala se vedoucí ateliéru herecké výchovy. Obdržela Zlatou medaili JAMU a v roce 2007 byla prezidentem republiky jmenována profesorkou dramatických umění.

Po její smrti došlo v roce 2019 k dohodě mezi Ludvíkem Kavínem a Moravským zemským muzeem o převzetí obsáhlého archivu divadla. „Důvod je nasnadě, tvorba Theater Brett má význam nejen v kontextu rakouského divadla, ale svým dílem a svými kořeny patří též do historie českého divadla, jelikož vyvěrá z podnětů a ze zkušeností tvůrců s původním československým prostředím. Odvíjela se od impulsů situace a stavu československé společnosti v normalizační době, což se zrcadlí zejména v nesmlouvavé dramaturgii tohoto divadla,“ doplňuje Jaroslav Blecha.

Oddělení dějin divadla Moravského zemského muzea se po roce 1989 začalo zabývat výzkumem a dokumentací českého divadla jako multikulturního jevu. Uchování archivu Theater Brett na českém území, respektive ve veřejné sbírce, má tudíž své opodstatnění. Materiál, s jehož zpracováním v současné době vypomáhá Ludvík Kavín coby osoba nejpovolanější, bude v budoucnu sloužit studentům a badatelům k dalšímu studiu a analýze autorské tvorby této bezpochyby vynikající scény.

Od října 2021 bude v Dietrichsteinském paláci MZM této významné brněnské osobnosti věnována výstava s názvem **Vzpomínka na Niku Brettschneiderovou**.

Tiskový a PR servis MZM:

Barbora Javorová, bjavorova@mzm.cz, tel. +420 602 812 682

Odborný servis:

Jaroslav Blecha, jblecha@mzm.cz, tel. +420 721 117 413

